

Прэзідэнт адхініў Іосіфа Сярэдзіча ад пасады галоўнага рэдактара “Народнай газеты”

Такога цяжкага дня, як учарашні, у рэдакцыі “Народнай газеты” яшчэ не было.

Раніцай галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч Сярэдзіч быў запрошаны на сустрэчу з Прэзідэнтам краіны. Дакладны змест іх гаворкі нам невядомы, але прывітанне ўспрымала даведаўся ўвесь калектыў. Кіраўнік прэзідэнцкай адміністрацыі Леанід Георгіевіч Сініцын, прыходзячы ў рэдакцыю, пазнаёміў супрацоўнікаў з тэкстам тэлекантравы, падпісанай Прэзідэнтам.

Мы пакрывілі б душой, сказаўшы, што гэта быў гром сярэд аснага неба. Жыццё “Народнай газеты” і асабіста яе галоўнага рэдактара ніколі не было бяззлучным. З аднаго боку, няўдольна расла масавасць маладога парламенцкага выдання, якое за чатыры з паловай гады існавання дасягнула найбольшага ў краіне тыражу; з другога ж — над калектывам і яго кіраўніком разгорзліся гучныя спрэчкі. І вось — з самай вышэйшай ўлады.

Апошнім часам мы асабіста выразаю адчуванні, як там, у найвышэйшых сферах, акумуляюцца зарады незадаволенасці курсам газеты, пазіцыяй галоўнага рэдактара. І ўсё ж першае ўражанне ад таго, што адбылося, — на мяжы шоку. Цяжка сабрацца з думкамі, цяжка каменціраваць.

Час расставіць кропкі над “і”, дасць уважліваю ацэнку ўсёй гэтай гісторыі і ўсім, хто мае да яе дачыненне.

Мы ж сёння перш за ўсё хочам сказаць сваё слова пра чалавека, які стаў для вытокаў “Народнай газеты” і амаль чатыры з паловай гады ўзначальваў яе калектыў. Без перабольшвання: калі б не журналісцкі і арганізатарскі талент Іосіфа Паўлавіча Сярэдзіча, калі б не яго каласальная працавітасць і самааданасць, — “Народная газета” не змагла б дасягнуць такіх вышэйшых папулярнасці. І мы ўпэўнены, што ён, чалавек мужны, загарэваны ў жорсткіх газетных і палітычных калізіях, — не зламаецца, не будзе выбіты з калізіяў і яшчэ завіць пра сябе ў журналісцкім і грамадскім жыцці.

Сёння ж прася, яе кіраўнік мусіць прымаць на сябе бязлітасны ўдар нашай драматычнага часу.

Часу, калі грамадства пакутуе, хвалявацца, часам сутаргава імкнецца перайсці ў новую якасць — ад жыцця турмы-казарменнага да нармальнага, цывілізаванага, демократычнага. Нідзе і ніколі такі пераход не адбываўся без калізіяў. Нам тут асабліва не пашанцавала. Занадта мала вопыту дэмакратыі і занадта ўжо суровая гістарычная спадчына. Памяляюцца ўсе — і журналісты, і дзяржаўныя мужы. І нярэдка цана гэтых памылак не-

вымерна вялікая, а добрымі, здавалася б, намерамі месціцца дарога ў пекла...

Мы далёкі ад таго, каб лічыць “Народную газету” ўзорам дасканаласці. Былі на яе старонках і прыкрыя хібы, няўдалыя публікацыі. І ўсё ж не гэтым вызначаецца яе змест. Мы ўпэўнены, што тым ідэям, якія спавядае калектыў выдання, — ідэям вольнага і змажанага жыцця ў суверэннай дзяржаве — няма альтэрнатывы. І ў тым, што 1066 папярэдніх нумароў “Народнай газеты” зрабілі сваю справу, несучы гэтыя ідэі шматлікім чытачам, — мы яшчэ раз пераканаліся ўчора, калі на рэдакцыю абрынуўся шквал тэлефонных зважкоў са словамі падтрымкі.

Гучалі разам з тым і недаўменныя пытанні. Тыя ж пытанні, якія прэзідэнцкі ўказ выклікаў і ў нас.

Як, напрыклад, стасуюцца гэтыя і папярэднія суровыя наравы рашэнні ў адносінах да кіраўнікоў прэсы з калізіямі абяцаннямі Прэзідэнта развіцця сродкі масавай інфармацыі?

Ці можа ўвогуле прэтэндаваць на статус дэмакратычнай дзяржавы, дзе найбуйнейшыя выданні, тэлебачанне, радыё, выдавецкая база і сістэма распаўсюджвання друку, па сутнасці, манопалізаваныя дзяржаўнымі структурамі, аналагаў чаму няма нідзе ў цывілізаваным свеце?

Ці не вярта, узяўшы лоўнуг прававой дзяржавы, высяціць ступень рэдактарскай вольны і захаванне ўсіх юрыдычных працэдур — напрыклад, праз суд, перш чым прымаць карэктывы дырэктывы?

Ці не становіцца так, што гэты пра захаванне грамадскай стабільнасці ператворыцца ў дубінку супраць галаснасці, крытыкі, свабоды слова?

І, нарэшце, наколькі правамоцна рашэнне кіраўніка выканаўчай улады вызваляць ад пасады галоўнага рэдактара, прызначанага найвышэйшым органам улады заканадаўчай? Дзе ж тады правы заканадаўца, дэклараваныя Законам аб друку?

Адказы на гэтыя і іншыя трывожныя пытанні мы хацелі пачуць непасрэдна з вуснаў Прэзідэнта. І ён знайшоў учора магчымасць сустрэцца з супрацоўнікамі рэдакцыі. На жаль, больш чым паўнага ўзаемаарумення.

“Время рассудит”, — такой была адна з заключных фраз Прэзідэнта.

Што ж, сапраўды, пакывём — пабачым, якія адказы на гэты конт дасць нам жыццё.

Як-нік — яно працягнецца.

КАЛЕКТЫВ РЭДАКЦЫІ
“НАРОДНАЙ ГАЗЕТЫ”

БЕЛАРУСЬ: ГОД 1995

Фота Сяргея ГРЫЦА.

Еўропа не ведае, што яе чакае

Міністр унутраных спраў Юрый Захаранка, вярнуўшыся з Вільня, дзе знаходзіўся з рабочым візітам, правіў прэс-канферэнцыю.

Галоўным вынікам дзелавых сустрэч і перагавораў, падкрэсліў міністр, стала падпісанне міжурдавага Мемарандума аб узаемадзейнасці ў супрацоўніцтве ў сферы барацьбы з незаконным абаротам наркотычных сродкаў, арганізаванай злачыннасцю і міжнародным тэрарызмам.

Ініцыятарам падпісання пагаднення выступіла МУС Беларусі. Да таго ж кроку вымушчае кримінальная сітуацыя ў прыгранічч. Рэспубліка ператварылася ў фарпост, што стрымлівае тонны наркотыкаў, якія кантрабандысты спрабуюць пераправіць на Захад. У вельмізную праблему выліваюцца фальшываемянецтва і спробы незаконнага перасячэння граніцы. У поле зроку праваахоўных органаў і пярэньнічкі трапіла звыш 300 тысяч чалавек, якіх спрабавалі пераступіць праз пярэбранні міграцыйных службаў (у Англіі зафіксавана каля 10 тысяч). Атрымліваюцца, што Бе-

ларусь добраахвотна ўзваліла на сябе непаспелую ношу па выхваленню, затрымманню, утрыманню і выдворэнню парушальнікаў граніцы, якія выліваюцца ў вынікі матэрыяльных затраты.

Паводле пераханання Юрыя Захаранка, Еўропа не ведае, якая злачынства хваляе яе захліснуць, калі не стрыміць яе на подступах. Для Беларусі гэта ўжо становіцца не пад сілу. Да таго ж слухна і своечасова пастаўлена пытанне аб тым, каб Захад аказаў матэрыяльнае садзейнічанне праваахоўнай сістэме Беларусі, праз якую мігрыруюць фальшывыя грошы, наркотыкі і злачынныя элементы.

Падпісанне Вялікабрытаніі мемарандум — першы крок МУС у Заходнюю Еўропу. Трэцяга красавіка плануецца падпісанне такога дакумента з ФРГ.

Уладзімір СТЭЛЬСКИ,
Белінфарм.

Усход — справа тонкая. І карысная

Завяршыўшы візіт у Тегеран афіцыйнай дэлегацыі на чале з прэм’ер-міністрам Міхаілам Чыргом.

Асобы такога высокага рангу, як прэм’ер-міністр, у апошні час амаль не наведваюць Тегеран. Можна, таму, а можа, і з-за традыцыйнай усходняй гасцінасці прымаць дэлегацыю вельмі вельмі прыязна, што, дарэчы, і адзначыў у падгалюньчым інтэр’ю Міхаіл Чыргом. Ды і столь паводзін нашага прэм’ера, з характэрнымі яму разважлівасцю, няспешнасцю, дастойнай стрыманасцю, па ўсім было відавочна, быў гаспадарам даспадобы. І таму дэжурная фраза “перагаворы прайшлі ў добравольнай абстаноўцы” на гэты раз павінна зусім не для пратэста, а сапраўды адлюстроўвае атмасферу дыялогі, шчырага ўзаемаўздзялення, пошуку саваі, няхай і невялікай пакуты што, нішы на сусветным рынку.

Аб’ектыўныя ўмовы сёння такія, што і Беларусь, і Іран адчуваюць сябе на сусветным рынку не вельмі ўтульна. Нашы тавары па сваёй якасці ніч не могуць канкураваць як роўныя з вядомымі заходнімі фірмамі. Іран з-за палітыкі, якая праводзіцца ў адносінах да яго ЗША і іншымі заходнімі дзяржавамі, апынуўся ў вельмі прыметнай ізаляцыі. Вядома, логіка прагматызму падказвае — у такіх умовах чаму ж не прапачнуць адін аднаму руку?

Менавіта аб гэтым гаварылася ў першую чаргу ў двух турах перагавораў, якія Міхаіл Чыргом правіў з Хасанам Хабібі — першым віцэ-прэзідэнтам Ірана, і на сустрэчах прэм’ера з прэзідэнтам Ірана Алі Акбарам Хаўшмі-Рафсанджані і старшынёй Сходу ісламскага савета Алі Акбарам Натэк-Нуры.

Вынікам гэтых і іншых гутаркаў стала падпісанне пакета дакументаў, і перш за ўсё асноўнага — Мемарандума аб уза-

емадзейнасці па пытаннях эканамічнага супрацоўніцтва.

Хасан Хабібі ацаніў яго так: “Мы вельмі задаволены дасягнутымі вынікамі. На падставе экспертных ацэнак відавочна, што існуючыя вялікія патэнцыялы магчымасці для супрацоўніцтва, якія ўпусціць нельга. І таму вельмі важным уключэння сённяшняе рашэнне аб стварэнні змешанай ірана-беларускай камісіі па эканамічнаму супрацоўніцтву”.

Міхаіл Чыргом: “Усе перагаворы грунтаваліся на дзвюх зыходных пазіцыях — узаемавыгаднасці і раўнапраўя. Прытрымліваючыся іх, мы выявілі многа агульных пунктаў. Перакананы, вельмі хутка ў нашых адносінах — эканамічных, фінансавых, культурных — наступіць істотнае ажыўленне”.

Міністр знешніх эканамічных сувязей Міхаіл Марыніч упэўнены, што на іранскім рынку напэўна знойдуць сабе месца мініскія трактары, лідскія сямлі, магілёўскія скраперы, каткі і грейдэры “Амкадор”... На яго думку, толькі павяўшы тут, можна зразумець, наколькі нязведаным і ёмістым адкрываецца перад намі рынак. Міністр парай звярнуць увагу на такую вельмі важную дэталю — у кожным падпісаным дакуменце вызначаны канкрэтныя тэрміны выканання намечаных у ходзе візіту мерапрыемстваў. І гэта дае галоўную гарантыю — павяда не завершыцца толькі добрымі намерамі, яна выліцца ў канкрэтныя справы.

А старшыня праўлення Нацыянальнага банка Станіслаў Багданкевіч ўжо нават бачыць, які канкрэтны будучы развіццё фінансавыя адносіны. Дагаворана, што “абодва бакі дапамогуць хутчэй развіццё тэхнічных пра-

екты”. Для гэтага ўстаноўлены жорсткія тэрміны грашовых разлікаў, будуць неадкладна адкрыты карэспандэнцкія рахункі, эксперты ў таліне пляжыю знойдуць аптымальны варыянт узаемадзейнасці.

Зразумела, што ўзяты курс у адносінах паміж Беларуссю і Іранам прывядзе да інтэнсіўнага абмену адказнымі супрацоўнікамі розных вядомасцяў. “Для таго, каб гэтыя людзі не марнавалі час у чаканні віза, не адчуваў ішчэкасця і нязручнасцей, мы і падпісалі Мемарандум аб бязвізавым прыездзе асоб з дыпламатычнымі і службовымі папартамі з адной краіны ў другую”, — канстатаваў намеснік міністра замежных спраў Пётр Бяляеў.

Зразумела, што, знаходзячыся ў Тегеране, не магчыма было абсціць праблему нафты. Антон Лойка — прэзідэнт канцэрна “Белнафтапрадукт” расказаў: Іран гатовы прадаць нам нафту ў любой колькасці і нават зрабіць скідку працэнтаў на 10 супраць сусветнай цаны. Разумеючы, што ў нас валюты няма, іранскі бок згодны атрымліваць узамен сельскагаспадарчы тэхніку, хімікалы...

Але транспарціроўка нафты за блізкі свет зробіць “чорнае золата” сапраўды залатым. Атрымліваюцца бяззыхадная сітуацыя? Не. Прэзідэнт канцэрна бачыць два шляхі: першы — Іран аплывае кошт нашых тавараў, а на гэтыя грошы мы купіваем нафту ў Расіі, другі — з выкарыстаннем так званата механізма кампенсаций, калі Іран экспартуе нафту ў якую-небудзь трэцю краіну, напрыклад, у Югаславію замест Расіі, а гэту ж колькасць нафты Расія аддае Беларусі. Словам, варыянты ёсць, і цяпер трэба садзіцца і ўсё праціскаць.

Уладзімір ГЛОД,
спецыяльны карэспандэнт
Белінфарма.

Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Аб асобных парушэннях заканадаўства ў дзейнасці сродкаў масавай інфармацыі

У апошні час у сродках масавай інфармацыі маюць месца факты скажэння міжнароднай, нацыянальнай і сацыяльнай палітыкі дзяржавы, дапускаюцца парушэнні заканадаўства Рэспублікі Беларусь, якія датычаць забеспячэння правоў грамадзян. У адпаведнасці з канстытуцыйнымі паўнамоцтвамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па забеспячэнню палітычнай стабільнасці, абароне правоў і свабод грамадзян паставіўся:

1. Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, у мэтах выканання заканадаўства ў дзейнасці сродкаў масавай інфармацыі, унесці прапаву:

17 сакавіка 1995 г. г. Мінск. № 113

Прэс-канферэнцыя

Парламент збіраецца працягваць сваю дзейнасць на заканадаўчым полі, але фінансавое поле яго дзейнасці ўжо абмежавана

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Учора Старшыня Вышэйшага Савета Рэспублікі Беларусь Мечыслаў Грыб і старшыня Цэнтраў баранка А. Абрамовіч далі спэцыяльную прэс-канферэнцыю, прысвечаную дзейнасці парламента. Сярод іншага журналісты даведліся:

Аб тым, ці адбудзецца пасаджэнне парламента 20 сакавіка. Мечыслаў Грыб лічыць, што пасаджэнне патрэбна і ў адбудзецца. Дэлегацыя парламента разглядаецца 20 пытанняў, у тым ліку аб ратыфікацыі пагадненняў з Расіяй. Таксама, магчыма, спадарожна, зазначыў Мечыслаў Грыб, “на гэтым этапе аб аб’явах бо зараз, паводле існуючага закона, дзяржава павінна заадаць вылікі стварыць падчас выбарчай кампаніі. Што датычыцца верагоднай прапановы Прэзідэнта парламента аб спыненні пасаджэнняў, то, на думку Мечыслава Грыба, Прэзідэнт мае права на такі зварот, але парламент мае права яго разглядаць і вырашаць — прыняць ці не прыняць.

Чаму ў Польшчы не адбыла парламенцкая дэлегацыя на чале з дэлегатам Прывалым?

Паводле слоў Мечыслава Грыба, галоўная прычына — недахоп сродкаў. У адказе на ўдакладняльныя пытанні, ці праўда, што забіраюцца валютны і звычайныя рахункі парламента, што грошы можна атрымліваць толькі на зарплату, і якіх прымаюцца ў сувязі з гэтым дэцыяны, Мечыслаў Грыб адказаў, што гэта інтэр’ю, а не публікацыя. Дакладна ён сказаў, што “валютныя сродкі не халае ўсім, у тым ліку міністэрствам і ведамствам, і што зараз у гэтым пытанні шукаецца паразуменне”.

Аб магчымым рэфэрэндуме па пытаннях мовы, дзяржаўнай сімволіцы, адносінах з Расіяй і інш.

Старшыня зыходзіць з таго факта, што ў адпаведнасці з Канстытуцыяй парламент не мае права ўносіць змяненні ў Канстытуцыю на працягу 6 месяцаў напярэдні выбараў. Другі істотны момант — па закону аб рэфэрэндуме, Прэзідэнт не мае права сам прызначаць рэфэрэндум, яго паўнамоцтва абмежаваны правам звароту з такой ініцыятывай у пар-

ламент, які павінен тады прапаву разглядаць. Аб сімволіцы прагучалі такія разважэнні: “Пашчэ ваіну ў грамадстве вельмі лёгка, цюжэ яе скончыць, не гаворачы аб тым, каб атрымаць перамогу. Аб гэтым сведчыць вопыт нашых суседзяў. Пытанне аб сімволіцы не простае: заўсёды нехта будзе “за”, а нехта — “супраць”.

Аб фінансаванні перадавыбарнай кампаніі.

Гэтую тэму дакладна асвятліў Аляксандр Абрамовіч. Паводле яго слоў, на правядзенне перадавыбарнай кампаніі рашэннем парламента ад 22 лютага было выдаткавана 68 мільярдў рублёў, за сям дзён Кабінет Міністраў павінен быў знайсці і пералічыць гэтыя грошы. Але да гэтага часу Цэнтрвыбаркам не атрымаў ні рубля. Пакуль што грошы на ўжо распачатую кампанію баруцца з тых чатырох мільярдў, якіх засталіся ад прэзідэнцкіх выбараў мінулага года. Вядома, што яны вось-вось скончацца. У прыватнасці, называлася такая лічба: толькі на выбарчы бюлетэні спатрэбіцца каля 9 мільярдў рублёў...

агенства Грацуба

Курсы абмена налічных валют
в комерцескіх банках
на 17 марта
тел./факс (0172) 325-105 1995 г.

НАМЕНОВАНИЕ ВАНКА	Далар США		Новаявалюта		Рэспубл. рубль		Тэлефонны адрас
	Покупка	Продажа	Покупка	Продажа	Покупка	Продажа	
1. Ф-А “МІНСККОМП- ЛІСАНС” (на рубль)	11790* 4840	12120	8233*	8370	2,381	2,52	067
2. БЕЛІНСКОМ- БАНК	11700*	12300	8400*	8830	2,20	2,60	267-022
3. БЕЛАРУСБАНК	11682 11700*	12019*	8019 8118**	8466*	2,40*	2,80*	239-230
4. БЕЛІНСКОМБАНК (на рубль)	11800*	12230	8200*	8700	2,10	2,60	067
5. НАРОДНЫ БАНК	11650	12100	8180	8600	2,32	2,52	238-610
6. “ІНТЕРПОН- ІНВЕСТ-СІ”	11730	12100	7800	8400			293-085
7. СВЕРБАНК	11800	12300	8100	8530	2,25	2,55	067
8. “ОЛИМП”	11800*	12000*	8031*	8333*	2,30*	2,45 2,62**	508-536
9. “ДУКАТ”	11750*	12200*	8000*	8300*	2,30*	2,80*	201-063
10. ІНФОНАЛ	11750*	12300	8200	8600			
11. “БЕЛІСЛІТ”	11800	12300	8000	8300	2,35	2,50	
12. ПРНКОМБАНК	11700*	12000	8310*	8610	2,20	2,50	690-964
13. МІНІАЛІА Фінанс АС “ДУКАТ”	11750*	12300	8100	8600	2,10	2,40	372-825
14. БЕЛІНСКОМБАНК (на рубль)	11500	12200	8300	8700	2,35	2,45	
15. БЕЛІНСКОМБАНК Фінанс АС “ДУКАТ”	11800*	12250	8000*	8700*		2,70	
16. БЕЛІНСКОМБАНК	11750	12300	8000	8500	2,10	2,60	
17. БЕЛІНСКОМБАНК Фінанс АС “ОЛИМП”	11800*	12300*	7800*	8300*			291-646 067
18. “ЭКОНОМІСКОМ”	11750 11850**	12250 12050**	8200*	8450*	2,35 2,40**	2,50 2,62**	270-166
19. МАЛІТАБАНК Ф-А ОН	11800*	12250*	8000*	8300*	2,25	2,47*	
20. “ЮКОС”	11800	12100	8250	8450	2,40	2,70	
21. “ІНТЕР-СІ”	11800	12200	8000	8350	2,35	2,60	769-177

* — Возможна операция с наличным и безналичным расчетом

** — Операция проводится только по безналичному расчету

Турма перанаселена

У прэс-цэнтры МУС прайшлі прэс-канферэнцыя, прысвечаная
проблемам паварач-працоўных устаноў
(ППУ) і шляхам іх вырашэння.

Так, па стану на 1 сакавіка 1995 года ў 35 устаноў Упраўлення па папраўчых справах утрымліваюцца 52041 тых, хто здзейсніў злачынствы. І практычна кожны месяц гэтая колькасць павялічваецца на 600—700 чалавек. У выніку росту злачыннасці колькасць асуджаных і заключаных пад варту дасягнула самага высокага ўзроўню за апошнія 30 гадоў. У сувязі з гэтым востра паўстала праблема перанаселенасці ППУ. У той жа час утрыманне кожнага асуджанага ў лютым гэтага года каштавала дзяржаве прыблізна 250 тысяч рублёў.

Улічваючы існуючую сітуацыю, намеснік міністра ўнутраных спраў, начальнік Галоўнага ўпраўлення па выкананню пакаранняў і тылавога забеспячэння МУС Рэспублікі Беларусь Юрый Тарабрыня ўзяў на сустрэчы з журналістамі пытанне аб правядзенні амністыі. Паводле слоў Ю. Тарабрыня, большасць зняволеных асуджаных за здзяйсненне маёмасных злачынстваў і значная іх частка падпадае пад амністыю. Толькі 25% асуджаных за злачынствы, накіраваныя супраць жыцця і здароўя грамадзян. Такім чынам, такая мера магла б вырашыць мноства існуючых праблем і, акрамя таго, паслужыла б зняволеным стымулам да выпраўлення.

Уладзімір ЛЕБЕДЗЕЎ,
РІД.

